

DESETLJEĆE IZNIMNIH USPJEHA DRAMSKIH SERIJA

Hrvatska televizija priključila se svjetskom trendu ozbiljne, visokobudžetne produkcije serija koje kvalitetom mogu parirati dugometražnom igranom filmu

HRT se posljednje desetljeće fokusira na dramske serije, i postiže niz uspjeha u suradnji s nezavisnim producentima: *Počivali u miru* Gorana Rukavine, Kristijana Milića i Gorana Dukića, *Crno-bijeli svijet* Gorana Kulenovića, *Patrola na cesti* Zvonimira Jurića, *Čuvar dvorca* Lukasa Nole, *Nestali* Kristijana Milića, *Dnevnik velikog Perice* Vinka Brešana te *Novine*, *Područje bez signala* i *Šutnja* Dalibora Matanića. Hrvatska televizija priključila svjetskom trendu ozbiljne, visokobudžetne produkcije serija koje kvalitetom mogu parirati dugometražnom igranom filmu, pri čemu su za režiju tih serija angažirani neki od najboljih filmskih redatelja (Dalibor Matanić, Vinko Brešan, Kristijan Milić i dr.).

Serija *Počivali u miru* nastala je kao rezultat uspješne suradnje Hrvatske radiotelevizije i nezavisne produkcijske tvrtke Ring produkcija producenta Darija Vincea. Britanska tvrtka Global Series Network otkupila je licencu za ovu hrvatsku dramsku seriju za tržište Ujedinjenoga Kraljevstva, a nakon toga postali su prva domaća serija čiji je format otkupljen za američko tržište, i to od strane studija Lionsgate, čime s serija afirmirala kao uspješni izvozni proizvod, ne samo za susjedne države, nego i znatno zahtjevnije američko te zapadnoeuropsko tržište.

Autor serije i producent Dario Vince izjavio je svojedobno za *Večernji list* da kad su počeli pripremati ovu seriju, nisu bili vođeni ciljem da se probiju na strana tržišta, već su radili smo seriju za naše gledatelje, ali s visokom ambicijom. Smatrali su – a taj stav

osim njega dijeli i hrvatska novinska kritika - da dotadašnja domaća dramska produkcija jako zaostaje za svjetskom produkcijom, jer je negdje devedesetih izgubila korak u smislu kvalitete teksta, scenarija i produkcijske izvedbe.

Nenad Polimac iz *Jutarnjeg lista* pisao je da je treća sezona serije *Počivali u miru* zasigurno najhrabriji dramski proizvod koji smo imali prilike vidjeti na našim malim ekranima. Priča o mladoj novinarki (odlična Judita Franković), koja uz pomoć umirovljenog zatvorskog čuvara (Miodrag Krivokapić, srbijanski glumac koji je često gostovao u hrvatskim tv i filmskim projektima) odgonetava tko je sve pokopan na napuštenom zatvorskom groblju, funkcionirala je na dvije razine: u svakoj se epizodi u flashbackovima izlagala sudbina nekoga od pokojnika, a istodobno se okvirna priča s novinarkom i njezinim partnerom u istrazi razigravala progresivno. Polimac smatra da bi *Počivali u miru* da su američka serija sigurno dobili Emmyja, jer su prva punokrvna kriminalistička serija u povijesti hrvatske televizije i prva koja je ostvarila solidan međunarodni uspjeh.

Njegovo oduševljenje dijelila je i Zrinka Pavlić s T-portala koja je pisala da je serija bila bljesak u tmini i pokazala da i u Republici Hrvatskoj postoje ljudi koji su svjesni sve viših standarda TV serija, te da u nas postoje i ljudi koji imaju dovoljno talenta i sposobnosti da bi te standarde pratili. Osebujnom mješavinom krimi-priča i za ovo podneblje karakterističnih okolnosti stvorila je nešto što bi se moglo nazvati hrvatskim *noireom*.

Seriya *Crno-bijeli svijet* u produkciji Interfilma prati priču dviju zagrebačkih obitelji s početka 1980-ih. Već nakon prikazivanja prvih epizoda dobila je odlične kritike, pa je tako Večernji list isticao da serija nije dokumentaristička niti je hommage novom valu iako njegovi protagonisti, od Gorana Bregovića, Darka Rundeka, pa i samog Davorina Bogovića, defiliraju kroz radnju, dok dvaju mladih novinara Studentskog lista koji proživljavaju društvene pluseve i minuseve vremena Zvečke, Kulušića, Lapidarija.... Atmosfera doba kada su videorekorderi posljednji krik tehnike, uhvaćena je dobro i izbjegnuta je česta zamka u koju upadaju kostimirane serije, a kojoj ova zbog specifičnih modnih zahtjeva vremena u biti pripada.

Zrinka Pavlić s T-portala isticala je da je ova serija rasla sa svakom novom sezonom i završila kad je bila najbolja. Bila je za naše standarde, visoko producirana, razigrana po ulicama, autima, haustorima, stanovima, po Zagrebu koji je bio kostimiran tako da izgleda kao Zagreb osamdesetih, pala je i na plodno tlo kod gledateljstva, pa čak i kod mlađe generacije gledatelja. Protivnici serije su je pak opisivali kao jugonostalgičarsku, što zapravo nije osobito utemeljeno, jer osim po vremenu radnju dokaza to nema.

Još jedna uspješna serija bila je *Patrola na cesti*, serija koju je po predlošku Jurice Pavičića HRT snimio u koprodukciji s Kinoramom, u režiji Zvonimira Jurića. Večernji list (Samir Mila) je već nakon premijere prvih nastavaka isticao da je knjiga priča Jurice Pavičića sjajno dočarala zaleđe Dalmacije 90-ih, i priče ljudi koji se nakon rata bore da bi preživjeli. Isticana je kvaliteta produkcije, prekrasni pejzaži vrgoračkog kraja i moćna kamera Marka Brdar (koji je snimio *Zvizdan*). Autor predloška posvetio ga je naslovom slavnoj Springsteenovoj pjesmi *Highway Patrolman*, ističući da je ova kriminalistička serija istodobno i obiteljska drama i grčki mit.

Zanimljiv komentar serije da je Dario Dunatov (Ziher.hr) koji smatra da ne treba međusobno komparirati domaće proizvode, jer je već duže vremena, u premreženom globalnom selu konkurencija domaćoj produkciji sve ono što se snimi i pojavi u bilo kojem dijelu svijeta, a na taj način raste kvaliteta filmskog sadržaja i kriteriji publike. *Patrola na cesti* je još jedna stepenica kojom se hrvatska produkcija polagano penje na neke standarde koji su nam izgledali tuđi i nedostižni.

© Zlatko Vidačković, FILMOVI.hr, 30. studenog 2023.

Tekst je objavljen uz potporu Agencije za elektroničke medije u okviru projekta poticanja novinarske izvrsnosti. Dopušteno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora.